

Luuu Metsanduskool

PUITTAIMEDE PALJUNDAMINE

II

POOKIMINE 2

Koostas: Andro Otsus

Luuu 2005

2.10.2. Oksastamine.

Oksastatakse peamiselt varakevadel avamaal ja talvel kasvuhoones.

Pookoksteks sobivad puitunud, hästi arenenud pungadega, peamiselt 1 – aastased võrsed. Pöögi, tamme, elupuu jt. liikide puhul kasutatakse erandina ka 2 – 3 aastasi oksti. Lehtpuude pookoksad varutakse hilissügisel või talvel, kuid kindlasti enne mahlade liikumise algust. Säilitatakse oksti jahedas keldris, väljas lumes või külmikus.

Pookimise ajal lõigatakse oksast sobiva pikkusega poogend, pikkus oleneb pookimise viisist ja poogitavast kultuurist kuid enamasti on oksapikkuseks 3 – 12 cm millel on 2 - 4 punga. Pookoksa alumise otsa lõikamiskuju oleneb pookimisviisist. Ülemine ots pookoksal lõigatakse risti või väikese kaldega pungast 0,5 cm kõrgemalt.

Alus millele poogitakse peab olema üldjuhul alustanud kasvu (mahlad peavad liikuma), samas ei tohi jääda pookimisega hiljaks.

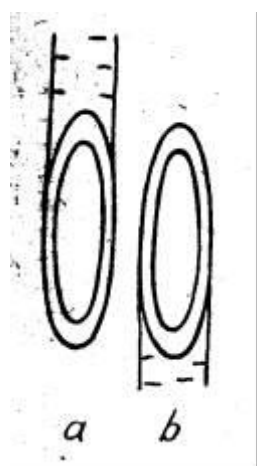
Pookimise, nagu ka silmastamise juures on oluline säilitada puhtus ja kiirus. Väga oluline on ka lõikamise ühtlus ja siledus, mitu korda lõiget parandada ei saa (järke ei tohi lõikepinnal olla).

Oksastamisviise on palju ja järgnevalt peatume tähtsamatel.

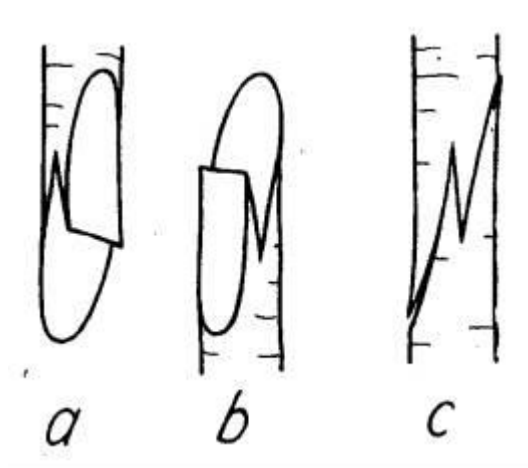
Harilik ja vastaskeelne jätkamine ehk kopuleerimine.

Sellist pookimisviisi saab kasutada siis kui pookekomponendid on peaaegu ühejämedused, läbimõõduga 0,6 – 1,2 cm. Seda pookimisviisi kasutades on poogendite kasvamaminemine väga hea, sest kambiaalse kihi kokkupuutepind on võrdlemisi suur. Poogend kasvab kiiresti kokku ja liide on tugev. Ühe noatõmbega lõigatakse poogendi alumisse otsa punga vastaspoolele 2,5 – 5 cm pikkune sirge kaldlõige. Samasugune lõige tehakse ka alusele. Lõikepinnad peavad olema ühepikkused (joonis 14).

Et pookekomponendid püsiksid hästi koos, tehakse poogendile ja alusele veel sisselõikeid nn. keeled. Selleks tehakse poogendil alumisest ja alusel ülemisest kaldlõike tipust arvates esimese ja teise kolmandiku vahelkohas sisselõige paralleelselt poogendi ja aluse teljega. Sisselõiked peavad ulatuma teise ja kolmanda kolmandiku vahelkohani. Pärast seda pööratakse noatera veidi et lõhed jääks pisut avatuks (joonis 15).

Joonis 14. Harilik jätkamislõige:
a- poogendil; b- pookealusel

Joonis 15. Vastaskeelne jätkamine:
a- poogend; b- alus; c- Poogendi ja aluse keelekesed on teineteise lõhesse surutud.

Oksad surutakse vastastikku lõhedesse nii, et kaldlõiked pookekomponentide jämedusest olenevalt tervenisti või ühes servas ja otstes teineteist hästi kataksid.

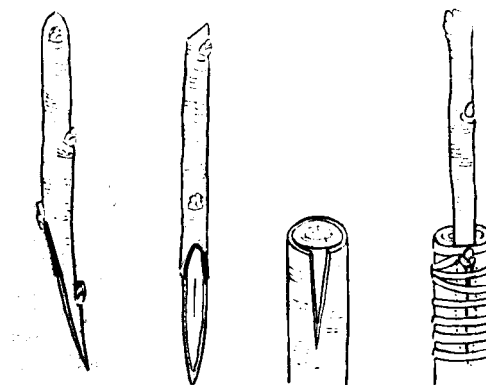
Seejärel seotakse lõige tugevasti kinni nii et oks ei liiguks ja pungad jääksid vabaks. Sidumist alustatakse aluselt ja liigutakse ühtlase sammuga üles. Sidumine lõpetatakse kas uuest alla tulles all või üleval pookoksal. Sidumiseks kasutatakse kas 0,7 cm laiust kileriba, isoleerpaela, spetsiaalset pooketeipi või pookekilet.

Koore alla pookimine on kiiresti ja kergelt teostatav ning annab häid tulemusi.

Koore alla pookimist kasutatakse juhul kui alus on pookoksast jämedam. Aluse läbimõõt võib olla 2 – 10 cm.

Koore alla pookimine toimub puude aktiivse kasvu algul, kui koor on puidust kergesti eraldatav.

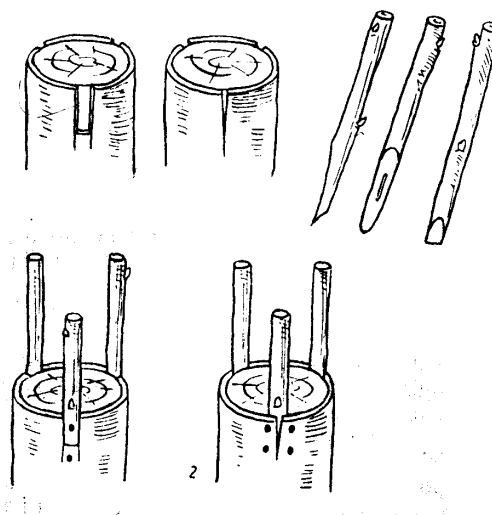
Alus lõigatakse ülaltpoolt juurekaaja kaldu maha. Aluse kõrgemalt küljelt lõigatakse koor umbes 2 – 3 cm pikkuselt pikisuunas lõhki ja kooreservad eemaldatakse puiduosast. Poogendi alumise punga kohal tehakse vastasküljele 2 – 4 cm pikkune kaldlõige. Poogend lükatakse aluse lahtiste kooreservade vahele ja seotakse kinni ning lõikepinnad kaetakse vahaga (joonis 16). Oluline on et pookoksa ei lükataks liialt sügavale koorehõlmade vahele, pookoksa kambjumi serv peab jääma veidi üle aluse serva.

Joonis 16- Koore alla pookimine

Selliselt poogitakse sageli vanemaid puid, kusjuures mahalõigatud tüve või oksa tükale poogitakse mitu oksa.

Vanemaid puid võib pookida ka pisut teisiti. Alusel eemaldatakse kitsas kooreriba, nii et alla jääb lahtine kooreserv. Poogendi alumine ots lõigatakse kaldu, kusjuures lõige peab olema niisama lai kui aluselt eemaldatud kooreriba. Poogend asetatakse alusele nii, et see katab eemaldatud kooreriba ala selliselt, et kambjumid ühtiksid. Kinnitamiseks kasutatakse väikeseid naelu mis lüüakse läbi koore, siis katta lõikepinnad vahaga (joonis 17).

Joonis 17. Suuremate puude pookimine koore alla meetodil.